

opusdei.org

TEMA 24. Bolesničko pomazanje

Bolesničko pomazanje,
sakrament spasenja i liječenja.

8.12.2012.

Priroda ovog sakramenta

Bolesničko pomazanje je sakrament koji je ustanovio Isus Krist, uveden kao takav u Evanđelju po sv. Marku (usp. *Mk* 6,13), i preporučivan vjernicima i obznanjen od Apostola Jakova: «Boluje li tko među vama? Neka sebi dozove crkvene starješine! Oni neka mole nad njim mažući ga

uljem i ime Gospodnje, pa će molitva učinjena s vjerom spasiti bolesnika! Gospodin će ga podići i, ako je učinio grijeh, dobit će oprostjenje» (Jk 5, 14-15). Živa predaja Crkve koja se odražava u tekstovima crkvenog učiteljstva, prepoznala je u ovom obredu, napose namjenjenom za okrepu bolesnika i njihovo očišćenje od grijeha i njihovih posljedica, jedan od sedam sakramenata Novog Zakona¹.

Kršćansko razumjevanje boli, smrti i priprave za dobru smrt.

U obredu pomazanja bolesnika, smisao ljudske bolesti, njihovih patnji i smrti, se razumije u svjetlu spasiteljske zamisli Božje, i još konkretnije u svjetlu spasonosne vrijednosti preuzete boli od Krista, utjelovljene Riječi, u otajstvu njegove Muke, Smrti i Uskrsnuća². *Katekizam Katoličke Crkve* nudi slično smišljanje: «Isus je svojom mukom i

smrću na križu dao patnji novi smisao: patnja nas odsada suoblikovati njemu i sjedinjavati s njegovom otkupiteljskom mukom» (*Katekizam*, 1505). «Krist je pozvao učenike da idu za njim uzimajući svoj križ (usp. *Mt* 10, 38). Slijedeći ga drugim su očima počeli gledati bolest i bolesnike» (*Katekizam*, 1506).

Sveto Pismo ukazuje na tijesan odnos između bolesti i smrti, i grijeha³. Ali bi bilo pogrešno smatrati samu bolest kao kaznu za vlastite grijeha (usp. *Iv* 9,3). Smisao nedužne boli može se shvatiti samo u svjetlu vjere, s čvrstim pouzdanjem u Dobrotu i Razboritost Božju, u njegovu Providnost punu ljubavi i razmišljanjem o otajstvu Muke, Smrti i Uskrsnuća Kristova, po čemu je bilo moguće Otkupljenje svijeta⁴.

U isto vrijeme kada nas je Gospodin podučio o pozitivnom smislu boli da

ostvari Otkupljenje, volio je liječiti mnoštvo bolesnika, očitovajući svoju moć nad boli i bolesti, a nadasve svoju vlast opraštati grijeha (usp. *Mt* 9,2-7). Poslije Uskrsnuća šalje Apostole: «Pomoću mog imena... na bolesnike stavljat će ruke, i oni će ozdravljati» (*Mk* 16,17-18) (usp. *Katekizam*, 1507)⁵.

Ustroj sakramentalnog znaka i slavljenje sakramenta

Prema obredu bolesničkog Pomazanja, prikladna materija sakramenta je maslinovo ulje ili, u slučaju oskudice, drugo biljno ulje⁷. Ovo ulje mora biti blagoslovljeno od biskupa ili od svećenika koji je za to ovlašten⁸.

Pomazanje se podijeli mazanjem bolesnika po čelu i po rukama⁹. Sakramentalni obrazac po kojem se u latinskom obredu dijeli bolesničko pomazanje je slijedeći: «Per istam sanctam Unctionem et suam

piisimam misericordiam adiuvet te
Dominus gratia Spiritus Sancti.
Amen/Ut a peccatis liberatum te
salvet atque propitius allevet.
Amen.» «(Po ovom svetom
Pomazanju i po svom dobrostivom
milosrđu pomogao ti Gospodin
milošću Duha Svetoga. Amen/Da
tebi, oslobođenom od grijeha,
dodijeli spasenje i da te ohrabri u
tvojjoj bolesti. Amen)»¹⁰.

Kako napominje *Katekizam Katoličke Crkve*, «Veoma je prikladno da se [bolesničko Pomazanje] slavi unutar Euharistije kao spomen-čina Gospodnjeg Vazma. Ako to okolnosti svjetuju, slavlju ovog sakramenta može prethoditi sakrament pokore, a za njim uslijediti euharistija. Kao sakrament Kristova vazma, euharistija bi trebala uvijek biti posljedni sakrament na zemaljskom putovanju «Poputbina» za »prelazak« u vječni život» (*Katekizam*, 1517).

Službenik za bolesničko pomazanje

Službenik ovog sakramenta je jedino svećenik (biskup ili prezbiter)¹¹.

Dužnost je pastira poučiti vjernike o blagodatima ovog sakramenta.

Vjernici (osobito, obitelji i prijatelji) su dužni bodriti bolesne da se pozove svećenik, da prime bolesničko Pomazanje (usp. *Katekizam*, 1516).

Vjernici trebaju imati pred očima da se u naše vrijeme postoji sklonost «odvajati» bolest i smrt. U klinikama i modernim bolnicama teški bolesnici često umiru osamljeni, iako su okruženi drugim osobama u "jedinica za intenzivnu njegu". Svi – naročito kršćani koji su zaposleni u bolničkom okružju – dužni su učiniti napor da interniranim bolesnicima ne nedostaju sredstva koja tješe i ublažavaju tijelo i dušu koji trpe, i među tim sredstvima –osim sakramenta Pokore i Popudbine– na

raspolaganju se nalazi sakramenat bolesničkog Pomazanja.

Osoba bolesničkog Pomazanja

Osoba bolesničkog pomazanja je svaka krštena osoba, koja je u stanju razumne prosudbe i nalazi se u smrtnoj opasnosti zbog teške bolesti, ili zbo starosti popraćene uznapredovalom senilnošću¹². Pokojnicima se ne može dati bolesničko Pomazanje.

Da bi primili plodove ovog sakramenta, potrebno je prethodno pomirenje s Bogom i Crkvom, barem željom, nerazdvojivo ujedinjeno kajanjem za svoje grijehе i namjerom ispovjediti ih, kada bi bilo moguće, u sakramentu Pokore. Zbog toga Crkva predviđa da se, prije Pomazanja podijeli sakramenat Pokore i Pomirenja¹³.

Osoba mora imati namjeru, barem uobičajenu i prešutnu, da primi ovaj

sakrament¹⁴. Drugim riječima: bolesnik mora imati neopozivu volju umrijeti kao što umiru kršćani, i s nadnaravnim podrškama koje su za to određene.

Iako se bolesničko Pomazanje može dati i osobi koja nije pri svijesti, treba nastojati da je se privede svijesti i da joj se dade Pomazanje, da bolesnik bude bolje pripremljen za milost sakramenta. Bolesničko Pomazanje ne smije se davati osobama koji uporno ostaju nepokajani u očevidnom smrtnom grijehu (usp. CIC, can.1007).

Ako bolesnik koji je primio Pomazanje ozdravi, može u slučaju novog teškog oboljenja, opet primiti ovaj sakrament; i, u tijeku iste bolesti, ako se stanje pogoršalo, sakrament se može ponoviti (usp. CIC, can. 1004, 2).

Na kraju, valja imati na umu ovu uputu Crkve: «Ako se sumnja da je

bolesnik u stanju služiti se razumom, podnosi tešku bolest ili je već umro, neka se koristi ovaj sakrament» (CIC, can. 1005).

Potreba ovog sakramenta

Primanje bolesničkog Pomazanja nije potrebno za spasenje, ali ne smije se ispustiti samovoljno ovaj sakrament, ako ga je moguće primiti, jer bi to značilo odbijanje pomoći od značajne djelotvornosti za spasenje. Uskratiti bolesniku ovu pomoć, može biti teški grijeh.

Učinci bolesničkog Pomazanja

Kao stvaran i svojstven sakrament Novoga Zavjeta, bolesničko Pomazanje daje vjerniku kršćaninu posvećujuću milost; osim toga, specifična sakramentalna milost bolesničkog Pomazanja sadrži sljedeće učinke:

—intimnije sjedinjenje s Kristom u njegovoj otkupiteljskoj Muci, na dobro njemu i čitavoj Crkvi (usp. *Katekizam*, 151,-1522; 1532);

—utjeha, mir i srčanost pobijediti vlastite teškoće i patnje teške bolesti ili staračke slabosti (usp. *Katekizam*, 1520; 1532);

—liječenje ostataka grijeha i oprost lakoh grijeha, kao i smrtnih u slučaju da bi se bolesnik pokajao, ali nije mogao primiti sakrament Pokore (usp. *Katekizam*, 1520);

—uspostavljanje tjelesnog zdravlja, ako je to volja Božja (usp. Florentinski Koncil: DS 1325; *Katekizam*, 1520);

—Priprema za prelazak u vječni život. Smisao ovoga potvrđuje *Katekizam Katoličke Crkve*: «Ta milost [svojstvena za bolesničko Pomazanje] je dar Duha Svetoga koja obnavlja pouzdanje i vjeru u Boga, jača protiv napasti Zloga, to jest

napasti obeshrabrenja i tjeskobe smrti. (usp. *Hb* 2,15)» (*Katekizam*, 1520).

---

1 Usp. DS 216; 1324-1325; 1695-1696; 1716-1717; *Katekizam*, 1511-1513.

2 Usp. OBRED BOLESNIČKOG POMAZANJA, *Praenotanda*, 1-2.

3 Usp. Dt 28,15; Dt 28,21-22; Dt 28,27; *Sal* 37 (38),2-12; *Sal* 38 (39),9-12; *Sal* 106 (107), 17; *Sb* 2,24; *Rm* 5,12; *Rm* 5,14-15.

4 «Isus ne samo dopušta bolesnicima da ga dotiču, već njihove nevolje uzima na se: "On slabosti naše uze i boli ponese" (*Mt* 8,17; usp. *Iz* 53,4). (...). Krist je na križ ponio sve breme našega zla te oduzeo "grijeih svijeta" (*Iv* 1,29), kojemu je bolest posljedica» (*Katekizam*, 1505).

5 Bol sama po sebi , ne spašava niti otkupljuje. Samo proživljena bolest u vjeri, u nadi i u ljubavi Božjoj, samo proživljena bolest u sjedinjenju s Kristom, čisti i otkupljuje. Onda nas Krist spašava ne od boli, nego od boli preoblikovane u molitvu, u "duhovnu žrtvu" (usp. *Rm* 12,1; *1 Pt* 2,4-5), koju možemo prikazati Bogu sjedinjujući se sa žrtvom Otkupitelja Krista, obnavljanoj u svakom slavljenju Euharistije da bismo mi mogli sudjelovati u njoj.

Uostalom, valja uzeti u obzir da «ulazi u kruh providnosti Božje da se čovjek žestoko bori protiv bilo koje bolesti i traži revno zdravlje, da može nastaviti ispunjavanje svojih dužnosti u društvu i u Crkvi, tako da uvijek bude spreman nadopuniti ono što nedostaje Muci Kristovoj za spasenje svijeta, očekujući oslobođenje u slavi djece Božje (usp. *Kol* 1,24; *Rm* 8,19-21)» (Bolesničko pomazanje, *Praenotanda*, 3)

Bolest i smrt za kršćanina mogu i moraju biti sredstva za osobno posvećenje i otkupljenje s Kristom. Bolesničko pomazanje pomaže živjeti ove bolne stvarnosti ljudskoga života s kršćanskim shvaćanjem: «U bolesničkom pomazanju, kako se danas zove Posljednja Pomast, pomažemo s puno ljubavi pripremu za putovanje, koje će završiti u kući Očevoj»⁶.

6SVETI JOSEMARIA, *Susret s Kristom*, 80

7Usp. OBRED BOLESNIČKOG POMAŽANJA, *Praenotanda*, n.20; II VATIKANSKI KONCIL, *Const.Sacrosanctum Concilium* 73; pavao vi, *Const. Apost. Sacrum Unctionem Infirmorum*, 30-XI-1972, AAS 65 (1973) 8.

8Uspr. OBRED BOLESNIČKOG POMAŽANJA, *Praenotanda*, 21. U ovoj predbilješci također se navodi, u skladu s CIC, can.999, da u slučaju

porebe može svaki svećenik
blagosloviti ulje za pomast bolesnika,
ali unutar svete mise.

9Usp. IDEM, *Praenotanda*, 23. U
slučaju potrebe dovoljno je učiniti
pomaz na čelu ili drugdje ovisno o
tijelu (usp. *ibidem*).

10OBRED BOLESNIČKOG
POMAZANJA, *Praenotanda*, 25; cic,
can. 847,1; *Katekizam*, 1513. Ovaj
izražajni oblik se razdijeli tako da se
prvi dio izgovara za vrijeme mazanja
čela, a drugi dio za vrijeme mazanja
ruku. U slučaju potrebe, da se može
činiti samo jedno pomazanje,
službenik izgovara istovremeno
čitavu formulu (usp. OBRED
BOLESNIČKOG POMAZANJA,
Praenotanda, 23.

11Usp. CIC, can. 1003, 1. Đakoni i
vjernici laici ne mogu vršiti valjano
bolesničko pomazanje (usp.
KONGREGACIJA ZA NAUK VJERE,
Bilješka o službeniku sakramenta

bolesničkog pomazanja, «Notitiae» 41 (2005) 479).

¹² usp. II VATIKANSKI KONCIL, Const. *Sacrosanctum Concilium*, 73; CIC, cann. 1004-1007; *Katekizam*, 1514. Dakle, bolesničko Pomazanje nije sakrament za one vjernike koji su jednostavno došli u "treću dob" (nije sakrament za umirovljenike), također nije sakrament samo za umiruće. U slučaju kirurške operacije, bolesničko Pomazanje može se dati, kada bolest, koja je razlogom za operaciju, kao takva dovodi u opasnost život bolesnika.

¹³Usp. II VATAKANSKI KONCIL, Const. *Sacrosanctum Concilium*, 74.

¹⁴Stim u vezi kaže se u CIC: «Ovaj sakrament valja podijeliti bolesnicima koji, kada su bili pri snazi, bili bi ga tražili barem prešutno» (can. 1006).

Ángel García Ibáñez

Osnovna Bibliografija

Katekizam Katoličke Crkve, 1499-1532

Preporučeno štivo

IVAN PAVAO II, Carta Apostólica
Salvifici doloris, 11-II-1984.

P. Adnès, *L`Onction des malades, Histoire et théologie*, FAC-éditions, Paris 1994, pp.86 (trad.it.: *L`Unzione degli infermi, Storia e teologia*, Edizioni San Paolo, Cinisello Balsamo (Milano) 1996, pp.99.

F.M.Arocena, *Unción de enfermos*, en C. Izquierdo (dir.), *Diccionario de Teologia*, Eunsa, Pamplona 2006, pp. 983-989.

.....

hr-hr/article/tema-24-bolesnicko-
pomazanje/ (24.03.2026.)